

ἐκείνης πράξεως τοῦ Ἀλεξάνδρου Κομμουνδούρου, τῆς μεγάλης εἰς αὐταπάρνησιν καὶ αὐτοθυσίαν, θὰ εἶχαμεν σήμεραν τόσας χιλιάδας ἐλευθέρων ἐλλήνων, ἢ συνθήκη θὰ κυματίζη ἐπὶ τοῦ τάφου ὡς ἡ σημαία τῆς ἀπελευθερώσεως τριακοσίων χιλιάδων ἐλλήνων, ὡς ἡ σημαία μεγάλου καὶ ἔμφορος πατριωτισμοῦ. Εὐτυχῆς ὁ θνήσκων καὶ τοιαύτην καταλείπων ἀνάμνησιν, περὶ αὐτοῦ περιττὸν νὰ εὐχηθῆ τις μνήμην αἰωνίαν ἢ μνήμην θὰ ζῆ αἰωνίως, διότι συνεδέθη μὲ τὴν μέγαν τῆς Ἑλλάδος.

Ο ΓΕΡΟΣ ΜΑΣ

Βαρεῖά βαρεῖά τὸ σήμαντρο τῆς Ἐκκλησιᾶς σημαίνει, χρυσᾶ στεφάνια πλέκονται, πικρὰ γροικιοῦνται λόγια, κι' ἡ Μάνη ἢ λεβέντισσα ἴστα μαῦρα βουτημένη, ἴστο θάνατο τοῦ γέρου μας τονίζει μοιρολόγια. Μ' ἀφίνει καὶ ἡ Μοῦσά μου τὰ πρῶτα χωρατὰ, καὶ δακρυσμένη τάψυχο κουφάρι του κυττᾶ.

Πόσα τοῦ γέρου χωρατὰ δὲν ἐψάλλες καὶ πόσα! πόσαι φοραὶς ἐγέλασες καὶ ἐπαιξες μαζί του! ἀλλὰ ποτέ δὲν τοῦβγαλες φαρμακωμένη γλώσσα, οὐτ' ἐχαιρες ἴστα σφάλματα δημοφίλους πολίτου. Καὶ σὰν ἐσκόρπισε ζωὴ ἴστη σκιάδα μας πατρίδα, ἐσὺ δὲν τὸν ὠνόμασες προδότη Ἀνταλκίδα.

Τώρα ὁ γέρος, Μοῦσά μου, γιὰ πάντα μᾶς ἀφίνει, φεύγει ὁ μόνος πρακτικὸς τοῦ ἔθνους Κυβερνήτης, τὸ πιὸ γλυκὸ χαμόγελο ἀπὸ ἔμπροστά μας σβύνει, ὁ πιὸ καλὸς μας ἄνθρωπος, ὁ πιὸ Ῥωμηὸς πολίτης. Φεύγει τὸ τέκνον τῆς βουλῆς, τὸ ζαχαρένιο στόμα, ποῦ μόνον μὲ τὸ γέλοιο του ἐπλήθαινε τὸ κόμμα.

ἴστη θέσι του τὴν ὄρφανή ποιὸς τώρα θὰ καθίση; ποιὸς θάξῃ εἰς τὰ λόγια του τοῦ γέρου μας τὴ χάρι; ποιὸς θὰ ἔμφορη γύρω του τὸ κόμμα νὰ κρατήση, καὶ ποιὸς τὸ κομβολόγι του ἴστα χέρια του θὰ πάρη; Ποιὸς νοῦς γενναῖος θὰ φανῆ καθὼς τὸν ἰδικό του; ποιὰ χεῖλη θὰ στεφανωθοῦν μὲ τὸ χαμόγελό του;

Καρτερικὸς καὶ ἀφοβὸς εἰς ὅλα πατριώτης, εἶχε τὴν καλωσύνη του γιὰ μόνον του κακό· κι' ἂν σ' ἄλλους ἦναι στόλισμα λαμπρὸ ἢ ἀγαθότης, νομίζεται ἐλάττωμα εἰς τὸν πολιτικό.

Πρὸ πάντων σ' ὅποιον κυβερνᾷ τὴ νέα Ῥωμηοσύνη, ποῦ θέλει βούρδουλα ἴστ' αὐτῆ, καὶ ὄχι καλωσύνη.

Ποιὸς ἀπ' τὸ γέρο ἔφυγε ποτέ του θυμωμένος; καὶ ποιὸν γλυκὰ δὲν χεῖδεψε ὁ γέρος εἰς τὸν ὦμον; ποιὸς ἴπηγε εἰς τὸ σπῆτι του σκυφτός καὶ λυπημένος, καὶ δὲν ἐβγήκε μὲ χρυσᾶ ὄνειρατα ἴστο δρόμο; Καὶ ποιὸς ἐχθρὸς τὴν κλίμακα τῆς στέγης του ἀνέβη, καὶ θιασώτης ἐνθερμὸς τοῦ γέρου δὲν κατέβη;

Ἄν ἦτο λίγο πιὸ κακὸς, ἂν πάντα δὲν ὠμίλει καὶ εἰς ἐχθροὺς καὶ φίλους του μὲ ὄψι γελαστή, ἂν τοῦλειπε καὶ μιὰ φορὰ τὸ γέλοιο ἀπ' τὰ χεῖλη, κι' ἂν κάπου κάπου ἔμενε ἢ στέγη του κλειστή, ὦ! πιὸ πολὺ θὰ τοῦκαιε τὸ ἔθνος του λιθάνι, κι' ἢ δόξα θαλερώτερο θὰ τοῦπλεκε στεφάνι.

Σ' αὐτὸν χρωστοῦμε σκοτεινὰς κι' ἀνοίξεως ἡμέρας, σ' αὐτὸν χρωστοῦμε μαρασμὸ, ζωὴ καὶ καρδιοκτύπι· μαζί του ἐπετάξαμε εἰς φωτεινοὺς αἰθέρας, κι' ἀντήχησαν τριγύρω μας βαρεῖς ἀρμάτων κτύποι. Μ' αὐτὸν ὠνειρευθήκαμε πιὸ εὐμορφὴ πατρίδα, καὶ τῆς σκλαβιάς ἐσπάσαμε τὴ μαύρη ἀλυσίδα.

Καὶ ἂν χυδαῖα στόματα καὶ φθόνοι σιχαμένοι ἐπίκραναν ἴστα ὕστερα τὴν ἄχολη καρδιά του, στεφανωμένος πάντοτε κι' ἀγαπητός θὰ μένη μὲ ὄλας του τὰς ἀρετὰς καὶ μὲ τὰ σφάλματά του. Γενναῖος, ἀνεξίκακος, θερμὸς ἐπαναστάτης, ἀλλὰ καὶ φρονιμώτερος ἀπ' ὅλους διπλωμάτης.

Σιμώσετε ἴστο φέρετρο ἐξόχου Κυβερνήτου ἐσεῖς, πολιτευόμενοι, καὶ κλάψετε θερμά· σεῖς ὅλοι ἴποτισθήκατε μὲ τὴν πολιτικὴ του, καὶ σεῖς ἐμεγαλώσατε ἴστο γέρο μας σιμά. Μὰ πρόβαλλε καὶ σὺ, πατρίς, ἐγώμια νὰ ψάλλῃς ἴστον ὕστερο πολιτικὸ μιᾶς ἐποχῆς μεγάλης.

Σουρῆς.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Περὶ τὰς 50,000 δραχ. ὑπολογίζεται ἢ πρὸς ἀγορὰν στεφάνων δαπάνη. Τὸ ποσὸν διὰ τὰς Ἀθήνας εἶναι μέγιστον, ἀφοῦ διὰ τὴν κηδεῖαν τοῦ Γαμβέττα ὑπ' ὄλων τῶν Παρισίων καὶ τῆς Παλλίας ἐδαπανήθησαν 500,000 φράγκα. Τὰ ἄλλα ὅλα ἐξηντλήθησαν. Αἱ ἰσοστέφανοι Ἀθηναῖοι ἔμειναν ὄρφανοὶ ῥόδων καὶ ἴων διὰ νὰ στεφανωθῇ ὁ τάφος τοῦ Ἑλλήνου τῶν Ἑλλήνων.

Παραχωρήθη ὑπὸ τοῦ δημοτικοῦ Συμβουλίου, πρὸς ταφὴν τοῦ μεγάλου νεκροῦ ἢ κορυφῆ τοῦ ἀριστεροῦ τοῦ εἰσερχομένου εἰς τὸ Νεκροταφεῖον λόφου. Ἐκ τοῦ λόφου ἐκείνου ὁ πρῶτος υἱὸς τῆς Μάνης θὰ στέλλῃ τὸ μειδιάμα του εἰς τὰς προσφιλεῖς Ἀθήνας.

Ὁ στέφανος τῆς Βουλῆς ὄχι πολυτελής οὐδὲ μεγαλοπρεπής, ἀλλ' ἀξιοπρεπὴς τὴν θέαν, καὶ ὅλος ἐκ φυσικῶν ἀνθέων, ζουμπουλίων, ἴων καὶ καμελιῶν, ὑπὸ μεγαλοπρεποῦς δὲ λευκῆς καὶ κυανῆς ταινίας κοσμούμενος, ὅπου χρυσοῖς γράμμασι γέγραπται: Ἀλεξάνδρω Κομμουνδούρῳ ἢ Ἐθνικῇ Ἀντιπροσωπείᾳ.

Τὸν στέφανον τοῦτον παραλαβόντες οἱ Βουλευταὶ ἀπὸ

του Βουλευτηρίου όπου προσεκλήθησαν την 10ην ὥραν ἐν σώματι ἐπὶ κεφαλῆς ἔχοντες τὸν πρόεδρον μετέβησαν εἰς τὴν οἰκίαν.

Ἔιχε καὶ τὸ ἐξιλαστήριον θυμὰ τῆς ἡ κηδεῖα, ὡς εἶχε τὰς ἀσφυξίας τῆς καὶ ἡ τοῦ Γαμβέτα. Ἀπὸ τοίχου σκαρβαλωμένος τις πρὸς θεῶν κατέπεσεν ἐπὶ τῶν μαρμάρων καὶ ἔμεινε νεκρός.

Ἀπὸ τοῦ φωτογραφείου Μωραΐτου ἐφωτογραφεῖτο κατὰ τμήματα ἡ ἀτελευτητος κηδεῖα.

Τὴν καρδίαν τοῦ μεγαλοκάρδου ἀνδρὸς ἐξήγαγον πρὸ τῆς ταφῆς οἱ ἱατροὶ κ. Λούης καὶ Κατερινόπουλος. Τὸν ἐγκέφαλον δὲν ἐπέτρεψεν ἡ οἰκογένειά του νὰ ἐξαχθῆ ὅπως ζυγισθῆ, χάριν τῶν ἐπιστημονικῶν τοιούτων ἐρευνῶν.

Η ΑΠΟΚΡΗΑ

Ἡ ἐν τοῖς ὁδοῖς βασιλεία τῆς Ἀποκρηάτικης τρέλλας προχθές καὶ τὸ Σάββατον ὑπῆρξε πλήρης, τιμῶσα τὴν νεαρὰν φαιδρότητα τῆς πρωτεύουσας μας, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τὴν ἔθνικὴν φιλοτιμίαν. Ὁφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι παρὰ τὸν μήπω ἔτι ἀποδοθέντα εἰς τὴν γῆν νεκρὸν τοῦ διαπρεποῦς ἀνδρὸς, τοῦ ὁποῦ ἡ ζωὴ τόσῳ στενωῶς συνδέεται πρὸς τὴν ἔθνικὴν ἡμῶν ὑπαρξίν, ἀνεξαρτήτως πάσης ἄλλης σκέψεως, ἦτο λυπηρὰ διὰ τὸν εὐαίσθητον παρατηρητὴν ἡ προχθεσινὴ πανήγυρις τῆς πρωτεύουσας μας, μαινάδος, τῆς ὁποίας τὸ θορυβωδῶς κρουόμενον τύμπανον κατέπνιγε τοὺς ἐπιβάλλοντας νεκρωσίμους ἤχους τῶν κωδῶνων. Ἄς ἐλπίζωμεν ὅτι αἱ ἀληθεῖς πρωτεύουσαι ἐν τοῖς συναισθήμασι τῶν ἔθνικῶν ἀπωλειῶν καὶ καθηκόντων, αἱ ἐπαρχία μας, δὲν ἐμμήθησαν τὴν ἐλαφρὰν πρωτεύουσάν μας.

Τὰ αὐτὰ τῆς πρώτης Κυριακῆς, ἀλλ' ἅπαντα εἰς τὸν ὑπερθετικὸν βαθμὸν ἰδοὺ ἡ τελευταία Κυριακὴ μας. Μόνον ὁ ἐν πάσῃ αὐτοῦ τῇ κλασικότητι κλεινὸς κωνιορτὸς ἦτο ἐξαιρετικὴ δωρεὰ τῆς προχθῆς· ἀλλὰ συνετέλει καὶ οὗτος εἰς τὴν ὑπερθετικότητα, διότι ἐπιπασσόμενος ἀνηλεῶς ἐπὶ ἐνδυμάτων καὶ πύλων καὶ γενεῶν καὶ ὑποδημάτων καθίστα ὅλους μασκαράδες, ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν. Ἡ συνώθησις ἦτο μεγαλύτερα εἰς ὅλους τοὺς δρόμους, ἀνερχομένη πρὸ τοῦ ζαχαροπλαστείου Παρθενῶνος εἰς τὴν ὑψίστην αὐτῆς ἔντασιν, ὅτε καθίστατο χρεῖα ἀγώνων καὶ ἀγῶνων πρὸς διόδον.

Μακρυτέρα παράταξις πρὸ τοῦ Σολωνείου καὶ τοῦ Τσόχα καὶ τῶν Χαρτεῖων ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐνεδρευόντων, οἵτινες ἀπατελοῦντες καὶ τὴν βροχὴν ὁμοῦ τῆς ἀποκρηᾶς προσηγόρευον διὰ παρατεταμένης βοῆς καὶ ἔρρεγον δι' ἐφθόνων φασουλίων συνεχῆ σειρὰν τῶν παρερχομένων ἀμαξῶν, καὶ ἀνεδίδοντο καὶ κατερρίπτοντο προχθῆς βροντωδέστερον καὶ βοῇ καὶ φασούλια· τὰ τελευταία ταῦτα κατεσπαρμένα ἐπὶ τοῦ ἐδάφους πυκνότητα παρίστων βαθμηδόνεις τοὺς παραισθηνομένους ὀφθαλμοὺς τῶν εὐσεβῶν χριστιανῶν, ἀπροσδοκίτους διαστάσεις προσδε-

χόμενον τὸ φᾶσμα τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς. Τὰ ἐν ταῖς ἀμάξαις δομητὰ ἐποίκιλον εἰς χρώματα καὶ φιλοκαλίαν ἀπὸ τοῦ φωτεινοῦ λευκοῦ μέχρι τοῦ μυστηριώδους μέλανος· ἐνίοτε ὑπεφαίνετο ἔξω τῆς προσωπίδος κανὲν μαγουλάκι ἀπὸ κρεμῆν καὶ λαϊμουδάκι γαλακτομπούρεκο ἢ δύο τακεροὶ ὀφθαλμοὶ βαρυνθέντες τὸν κλωβὸν τῆς προσωπίδος· καὶ αἱ ἀποκαλύψεις ἐκίεναι ἐνέκλειον ὅλην τὴν χάριν τοῦ σκιδόφωτος. Μακαρίτισαί τινες ἀμαξῆαι κατεσπαρμένα καὶ σκωληρόδρωτοι εἰς τὰς ὁποίας ἦσαν ἐξευγμένοι ἀντάξιοι Ἀχαμνῶντες, ἀπετέλουν τὴν ἐφεδρείαν ἐν τῇ χορείᾳ τῶν κακοτεριασμένων ἀδελφῶν τῶν, φαιδροτάτην ἀντίθεσιν ἀποτελοῦσαι. Ἀλλὰ καὶ τὰ κάρρα συνετέλουν φιλοτίμως εἰς τὴν κορύφωσιν τοῦ θριάμβου τῆς τρέλλας· ἐκτὸς αὐτῶν ἡ εὐθυμία προσελάμβανε θηριώδεις, κατὰ τὴν ἔκφρασιν φίλου μας, ἐκφάνσεις, καὶ εἰς ἀπαίσιαις ὄψεις γανωμένων, καὶ μανιῶδη πάταγον τοῦ ρταβούλλου. Ἐξαιρετικῶς εἰς ἐν τῶν κάρρων ἐφιλοξενεῖτο ὅλη ἡ παιδικὴ ἡλικία τῆς πτωχείας ἐν ἀπλέτῳ ἀπολαύσει μασκαρωμένη διὰ λευκῶν τινῶν ῥακῶν, καὶ θορυβωδῶς περιφέρουσα τὴν τόσῳ αὐτάρκη εὐδαιμονίαν τῆς.

ΕΞ ΙΤΑΛΙΑΣ

Βάριον, 1 Μαρτίου

Ἀνάστημα ὑψηλὸν, ἰσχυρότατος, νεκρικός, μορφή ἐκφραστικῆς καρτερίας καὶ ἀποφασιστικότητος, ἡλικία περὶ τὰ πενήτηκοντα ἔτη, ἰδοὺ ὁ Ζαναρδέλλης, ὁ ὑπουργὸς τῆς δικαιοσύνης.

Ἐἶνε νομομαθὴς· ἤρξατο τοῦ σταδίου τοῦ ὡς δικηγόρος· ρήτωρ ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων τοῦ ἰταλικοῦ κοινοβουλίου, ἔχων τὸν λόγον ταχύν, νευρώδη, ὀρμητικὸν, ἀεικίνητος ἐπὶ τοῦ βήματος, ἀστράπτων καὶ βροντῶν ὅταν ἀπ' αὐτοῦ ὑπερασπίζη τὸ δίκαιον τῆς ἐλευθερίας.

Διότι εἶνε δημοκρατικὸς· ὁ δημοκρατικώτερος τῶν κατεχόντων σήμερον τὴν κυβέρνησιν, χαρακτηριζόμενος ὑπὸ τῶν ἀντιπολιτευομένων μετριοφρόνων ὡς ἐχθρὸς τῆς μοναρχίας καὶ ἐρυθρός.

Πατρίς του εἶνε ἡ ἡρωϊκὴ, ἡ σιδερά, ἡ δημοκρατικὴ Brescia, διακριθεῖσα καθ' ὅλους τοὺς ἔθνικους ἀγῶνας τῆς Ἰταλίας καὶ τοὺς πλείονας, καθ' ἀναλογίαν, μάρτυρας ὑπὲρ τῆς πατρίδος δοῦσα. Ὁ Ζαναρδέλλης, ὁ ἀντιπροσωπεύων αὐτὴν ἀπὸ πολλῶν βουλευτικῶν περιόδων, ὑπῆρξεν ἐθελοντῆς Γαριβαλδινός. Τὸ 1879, ἐπὶ τοῦ ὑπουργείου Καϊρόλη ὑπουργοῦ τῶν ἐσωτερικῶν ὄντος τοῦ Ζαναρδέλλη, συνέβη ἡ κατὰ τοῦ βασιλέως ἀπόπειρα δολοφονίας ἐν Νεαπόλει, καθ' ἣν ὁ Καϊρόλης ἔσωσε τοῦ ἡγεμόνος τὴν ζωὴν, καλύψας αὐτὸν διὰ τοῦ σώματός του καὶ λαθῶν τὴν κατ' ἐκείνου κατευθυνομένην πληγὴν. Τότε ἡ ἀντιπολιτευσὶς τῶν μετριοφρόνων δεινὸν ἐβόησε κατὰ τῆς θεωρίας τοῦ ὑπουργοῦ, ὅτι αἱ πολιτικαὶ ἀταξίαι ἀδύνατον καὶ ἀντισυνταγματικὸν καταντᾶ νὰ προλαμβάνωνται καὶ ὅτι ἀρκεῖ νὰ περιστέλλονται. Ἡ κατακραυγὴ ὑπῆρξε μεγάλη, οἱ ἀντιπολιτευόμενοι κατηγόρουσαν σχεδὸν τὸν Ζαναρδέλλη ὡς ὑπαίτιον τοῦ ἀπειληθέντος δυστυχήματος, ἡ κοινὴ γνώμη, ὑπὸ τὴν ἐντύπωσιν τοῦ γεγονότος διατελοῦσα, παρεδέχετο τὸ προλαμβάνειν ἀντὶ τοῦ περιστέλλειν καὶ ὁ ὑπουργὸς ἐπέσεν· καὶ κατὰ τὸν χρόνον, καθ' ὃν διετέλεσε μακρὰν τῆς ἐξουσίας, εἰργασθῆ μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος καὶ εὐφυΐας, συντάξας τὴν ἐκθεσιν ἐπὶ τοῦ νέου νόμου τῆς ἐκλογι-